

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, declarat de către avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018, în cauza penală, în privința lui

***Schițco Vladimir XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat XXXXX.***

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 09.09.2015 până la 31.05.2017;

Instanța de apel de la 24.06.2017 până la 25.10.2017;

Instanța de recurs de la 05.01.2018 până la 24.04.2018;

Instanța de apel de la 12.06.2018 până la 06.09.2018;

Instanța de recurs de la 26.11.2018 până la 12.03.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2017, Vladimir Schițco a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate legată de administrarea bunurilor pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de Valeriu Gaulică împotriva lui Vladimir Schițco privind repararea prejudiciului material și s-a dispus încasarea de la ultimul, în beneficiul lui Valeriu Gaulică, valoarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în sumă de 16 596 lei și costul cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Vladimir Schițco la 20 august 2013, sub pretextul efectuării reparației apartamentului nr. 10 din XXXXX, prin înșelăciune și abuz de încredere, a însușit de la Valeriu Gaulică suma de 500 euro, care conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Republicii Moldova, la acea dată constituiau 8 920 lei, 5 000 lei, un dispozitiv de tăiat fier de model „Machito”, la un

preț de 1 000 lei, un perforator de model „Machito” la preț de 1600 lei și un ferestrău, la preț de 75 lei, astfel, cauzându-i părții vătămate, o daună în proporții considerabile, în sumă de 16 595 lei.

Astfel, instanța de fond a constatat că prin aceste acțiuni inculpatul Vladimir Schițco, a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, individualizată prin *„escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzare de daune în proporții considerabile.”*

3. Sentința primei instanță a fost atacată cu apel de către avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a invocat că, în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii imputate, or, conform declarațiilor martorilor, a părții vătămate audiați în ședință de judecată, nu s-a stabilit intenția inculpatului de a comite infracțiunea de escrocherie, atâta timp cât imediat după ce a primit banii de la partea vătămată, inculpatul a angajat trei persoane care au efectuat lucrările de reparație, însă din vina vecinilor și lipsa resurselor financiare nu au fost finalizate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea fără modificări a sentinței.

4.1. În urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apelantului, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate, astfel că la acest capitol s-a reținut drept declarative argumentele părții apărării cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului prin care a solicitat casarea hotărârilor anterioare, cu pronunțarea unei decizii prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea cerințelor sale, recurentul a invocat argumente similare celor indicate anterior în apel, suplimentar menționând că, instanțele de fond la administrarea probatoriului, au inclus în calitate de probă declarațiile martorului V. Pușcașu (f.d. 64), declarații care nu au fost cercetate în ședința instanței de fond. La fel procurorul nu a dat citire declarațiilor acestui martor, informând doar instanța că martorul este decedat.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2018, a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului Vladimir Schițco, fiind casată total decizia Colegiului penal al Curții de

Apel Chișinău din 25 octombrie 2017 și s-a dispus rejudecarea cauzei în ordine de apel, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea deciziei pronunțată, instanța de recurs ordinar a constatat că, instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului printr-o motivare superficială, fără a clarifica circumstanțe esențiale ale cauzei, astfel a lăsat fără o examinare amplă motivele invocate în apelul declarat, nu a corectat erorile admise de prima instanță, prin ce a fost afectată soluția adoptată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018, a fost admis apelul declarat de către avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului Vladimir Schițco, casată integral sentința, inclusiv din oficiu în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Vladimir Schițco, se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de 190 alin. (1) Cod penal și se liberează de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Se admite acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Valeriu Gaulică, și se încasează din contul lui Vladimir Schițco în beneficiul lui Valeriu Gaulică prejudiciul material în sumă de 16 595 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1 000 lei.

7.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond incorect a stabilit quantumul prejudiciului material încasat prin sentință, or, partea vătămată, a pledat pentru încasarea sumei de 16 595 lei, pe când s-a încasat suma de 16 596 lei, astfel fiind depășit quantumul prejudiciului material solicitat spre încasare de către pătimit.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că, au intervenit unele circumstanțe, în virtutea cărora se impune casarea sentinței instanței de fond la capitolul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Vladimir Schițco, or, conform ordonanței de punere sub învinuire din 22 august 2014, Vladimir Schițco a fost pus sub învinuire pentru faptul că la 20 august 2013, sub pretextul efectuării reparației în apartamentul 10 din XXXXX, prin înșelăciune și abuz de încredere a însușit de la Valeriu Gaulică suma de 500 euro, care conform cursului oficial stabilit de BNM la acea dată constituia suma de 8 920 lei și suma de 5000 lei, un dispozitiv de tăiat fier de modelul „Makita”, la prețul de 1 000 lei, un perforator de modelul „Makita”, la prețul de 1 600 lei și un fereastră la prețul de 75 lei, astfel cauzându-i părții vătămate, o daună în proporții considerabile, în sumă de 16 595 lei.

Respectiv, organul de urmărire penală la învinuit pe inculpatul, Vladimir Schițco că prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, individualizată prin „escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzare de daune în proporții considerabile”.

Sub acest aspect, instanța de apel a menționat că în conformitate cu prevederile art. IV, pct. 4) din Legea 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, în dispoziția alineatului (1), textul *„înșelăciune sau abuz de încredere”* se substituie cu textul *„inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”*. În dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude”. Astfel norma incriminată inculpatului, a suferit modificări, fiind exclus nemijlocit calificativul *„cauzarea de daune în proporții considerabile”*, conținut în art. 190 alin. (2) Cod penal, și conținut în norma art. 190 alin. (1) Cod penal.

Așadar, instanța de apel a ajuns la concluzia că, datorită intervenirii unor modificări operate în legislația penală, care se reflectă și asupra situației inculpatului, urmează a fi efectuată o reîncadrare juridică a acțiunilor acestuia, dar și se impune necesitatea de drept de a interveni în sentința contestată la capitolul încasării prejudiciului material, în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, dat fiind faptul depășirii de către instanța de fond a cuantumului acțiunii civile dispuse spre încasare prin sentință, față de cuantumul solicitat conform acțiuni civile formulate la caz de către pătimit.

Astfel, instanța de apel a constatat că, inculpatul Vladimir Schițco la 20 august 2013, sub pretextul efectuării reparației în apartamentul nr. 10, XXXXX, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, a dobândit ilicit de Valeriu Gaulică suma de 500 euro, care conform cursului oficial stabilit de BNM la acea dată constituia suma de 8920 lei și suma de 5000 lei, un dispozitiv de tăiat fier de modelul „Makita”, la prețul de 1 000 lei, un perforator de modelul „Makita”, la prețul de 1 600 lei și un ferestruu la prețul de 75 lei, astfel cauzându-i părții vătămate, o daună în proporții considerabile, în sumă de 16 595 lei.

Prin acțiunile sale intenționate inculpatul, a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, individualizată prin *„escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile”*.

Necătând la faptul că inculpatul, nu a recunoscut vina în cele imputate, instanța de apel a concluzionat că, vinovăția acestuia se confirmă prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate Valeriu Gaulică (Vol.I, f.d.191-192); declarațiile martorilor Ecaterina Tomșa (Vol.I, f.d.193-194), Gheorghe Grosu (Vol.I, f.d.195), Alexandru Guzgan (Vol.I, f.d.196-197), Sergiu Răilean (Vol.I, f.d.198-199), Vasile Pușcașu (Vol.I,

f.d.64-65); procesul-verbal de confruntare din 22 iulie 2015, între partea vătămată și inculpat (f.d.132-133).

Instanța de apel a notat că în cazul de față și-a găsit confirmare integral învinuirea formulată și anume dobândirea ilicită de către inculpatul Vladimir Schițco, a banilor și bunurilor părții vătămate, în contextul în care însuși pătimitul, a comunicat fiind audiat în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel că anume inculpatul, a fost persoana care i-a comunicat că îi va face reparația în apartament, și anume dânsul a primit bani în calitate de împrumut în sumă de 500 dolari SUA, și sumele de 6 000 lei și respectiv 1 700 lei pentru procurarea materialelor de construcție, însă banii nu i-au fost restituiți de către inculpat, iar în cele din urmă inculpatul doar a scos geamul și ușa, însă coloanele nu cunoaște din care surse au fost făcute.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a menționat că, obiectului material al infracțiunii își găsește confirmare și reieșind din relatările martorului, Ecaterina Tomșa, care a comunicat că inițial împreună cu alți locatari s-au adresat lui Vladimir Schițco pentru a fi efectuate unele lucrări de reparație fiind stabilită pe parcurs o relație de încredere, ulterior personal i-a dat bani lui Valeriu Gaulică pentru a-i fi transmiși lui Vladimir Schițco care a luat banii și a dispărut, fără a efectua careva lucrări de construcție.

De asemenea și martorul Gheorghe Grosu, a confirmat că a fost la apartamentul lui Valeriu Gaulică, unde a venit și Vladimir Schițco, căruia i s-a spus să întoarcă instrumentele pe care le-a luat. În apartamentul părții vătămate jumătate din tavan era căzut, de asemenea martorul a susținut că a transportat instrumente de la Institutul de Medicină, fapt care a fost susținut și de către martorul Vasile Pușcașu, care de asemenea a reiterat că a văzut cum Valeriu Gaulică i-a transmis lui Vladimir Schițco materiale de construcție și cunoaște că ultimul a împrumutat bani de la Valeriu Gaulică pentru a efectua lucrările de construcție din apartamentul acestuia.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a reținut și faptul că martorii Alexandru Guzgan și Sergiu Răilean, care au comunicat că au lucrat la apartamentul părții vătămate, însă lucrările de reparație nu au fost finalizate, din cauza unor vecini care erau deranjați de zgomot și chemau poliția. Astfel, instanța de apel a conchis că inclusiv din declarațiile acestor martori la capitolul imposibilității finisării lucrărilor, dar și însuși ale inculpatului depuse în ședința instanței de fond, precum că nu au putut să finalizeze lucrările de construcție sunt formale și convenționale, în situația în care inculpatul și-a asumat singur obligația de a edifica aceste lucrări, în contul unor datorii avute față de partea vătămată, dar și din cauza situației materiale dificile pe care o avea inculpatul, fapt care a fost confirmat și de către pătimitul, Valeriu Gaulică, care a menționat că Vladimir Schițco a lucrat anterior la el la întreprindere și situația materială a acestuia este dificilă.

Totodată, instanța de apel a susținut că în acțiunile inculpatului este prezentă și latura obiectivă incriminată ultimului, or, reieșind din faptul că fapta prejudiciabilă de escrocherie s-a realizat nemijlocit prin acțiunea de dobândire ilicită a banilor și a bunurilor părții vătămate, prin prezentarea ca fiind adevărată a unei fapte în realitate falsă, nemijlocit prin confirmarea de către inculpat că va efectua lucrările de construcție contra sumelor de bani primite, dar și în cele din urmă însușirea ulterioară a bunurilor părții vătămate, adică a instrumentelor transmise de către acesta inculpatului pentru efectuarea lucrărilor de construcție.

Latura subiectivă a infracțiunii imputate a fost dovedită prin faptul că inculpatul a acționat cu intenție directă, această poziție fiind demonstrată prin intenția de însușire a banilor care a apărut de la început, în primul rând reieșind din faptul că pătimitul, a comunicat că cunoștea că inculpatul a fost angajat la dânsul la întreprindere și a aflat că acesta avea o situația materială dificilă, motiv pentru care a și acceptat să facă reparație în apartament.

De asemenea, instanța de apel a reținut că însuși inculpatul, a reiterat că a primit de la Valeriu Gaulică mai multe sume de bani, în total 15 000 lei, pe care i-ar fi cheltuit pentru materiale de construcție, atâta timp cât acest argument nu corespunde realității, și deopotrivă vine în contradicție cu celelalte probe administrate la caz, cum ar fi declarațiile părții vătămate, care a susținut că unele lucrări a fost efectuate, însă nu cunoaște din care anume surse, iar martorul Ecaterina Tomșa, a comunicat că după ce Valeriu Gaulică i-a transmis lui Vladimir Schițco, banii, cât și martorul Vasile Pușcaș au confirmat cele susținute de partea vătămată.

La fel, instanța de apel a menționat că, intenția directă a inculpatului, rezidă și din imposibilitatea reală a inculpatului de a-și îndeplini obligațiile pe care și le-a asumat, cu atât mai mult că chiar din relatările martorilor, Alexandru Guzman și Sergiu Răilean reiese că inculpatul, i-a chemat la lucru, însă în cele din urmă nu li se achita pentru lucrul efectuat la timp.

Totodată, instanța de apel la rejudecarea cauzei în ordine de apel a clarificat circumstanțele precum că nu s-ar fi dat citire declarațiilor martorului Vasile Pușcașu, în ședința instanței de fond, or, declarațiile acestui martor au fost cercetate în ședința instanței de fond în conformitate cu prevederile art. 371 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, iar neprezentarea acestui martor a fost generată de decesul acestuia, fapt reiterat și de către procuror în ședința de judecată, astfel că careva încălcări la capitolul dat nu s-au identificat.

Instanța de apel a respins ca fiind nefondate alegațiile avocatului Sergiu Zaharia, precum că ar lipsi latura obiectivă și subiectivă a escrocheriei, pe motiv că partea vătămată periodic îi dădea lui Vladimir Schițco bani din care acesta achita lucrătorii și procura materiale de construcții, în contextul în care aceste afirmații nu corespund

realități, deoarece banii transmiși au fost însușiți în cele din urmă de către inculpat, fără a finaliza lucrările de construcție, și eschivându-se de la îndeplinirea obligațiilor sale.

La fel, a respins alegația avocatului precum că, inculpatul ar fi efectuat împreună cu alte persoane inițial lucrări de construcție, or, anume începerea de către Vladimir Schițco a lucrărilor de construcție a și constituit faza inițială de realizare a faptei de escrocherie, ultimul astfel intenționând să obțină încrederea părții vătămate, și crearea față de ultimul a imaginii de persoană onestă și demnă de încredere, având scopul de cupiditate în același timp. Faptul că partea vătămată, ar fi declarat că a văzut efectuarea unor lucrări de construcție de către Vladimir Schițco, de asemenea nu constituie un motiv de a considera lipsa intenției acestuia, or, anume acest fapt a și constituit mijlocul de obținere a încrederii lui Valeriu Găulică, cu ulterioara realizare a intenției de dobândire ilicită a banilor și bunurilor părții vătămate.

Totodată, instanța de apel a conchis de a înceta procesul penal în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, în privința lui Vladimir Schițco, din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală, deoarece infracțiunea de escrocherie, prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, a fost comisă la 20 august 2013, momentul primirii de către inculpat a banilor și instrumentelor pentru construcții de la partea vătămată, iar în concordanță cu norma art. 16 alin. (3) Cod penal, se atribuie la categoria celor mai puțin grave, fiind prevăzută sancțiunea maximă de până la 3 ani închisoare. Astfel, în baza art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, *„persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave”*.

De asemenea, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a depășit limitele solicitării înaintate în acțiunea civilă a pătimitului, Valeriu Găulică, de vreme ce ultimul a pledat pentru încasarea prejudiciului moral în cuantum de 16 595 lei, însă s-a încasat suma de 16 596 lei, eroare ce urmează a fi corectată, prin intervenirea în sentința contestată din oficiu.

Instanța de apel a considerat ca justificată și cerința privind încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică acordată părții vătămate, în cuantum de 1 000 lei, confirmată prin bonul de plată din 20 octombrie 2014 (Vol.I, f.d.186).

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului, în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii incriminate, deoarece în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal.

În motivarea cerințelor, apărătorul susține dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel, or, din cumul de probe administrate în respectiva cauză penală nu a fost demonstrată intenția inculpatului de a sustrage bani de la Valeriu Găulică.

De asemenea, avocatul menționează că, atât instanța de apel, cât și instanța de fond au pus la sentința de condamnare a inculpatului declarațiile lui Vasile Pușcașu, declarații care nu au fost cercetate în ședința instanței de fond, nu au fost dat citirii de către procuror, informând doar că martorul a decedat.

9. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului, care a solicitat declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze, parțial sau total, hotărârea atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit indică că, avocatul Sergiu Zaharia în recurs, drept temeiuri pentru declararea recursului a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, și anume cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și nu au fost întrunite elementele de infracțiune.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Astfel, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, instanța de apel îl recunoaște vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii de escrocherie fără a face o analiză amplă a naturii relațiilor apărute între inculpat și partea vătămată. Or, instanța de apel indică că *„(...) chiar dacă ar fi fost efectuate careva lucrări de construcție, care s-a dovedit a fi necalitative și nefinisate, acestea nu demonstrează lipsa intenției directe a inculpatului de însuși ilicit mijloacele financiare, datorită situației materiale grele pe care o avea inculpatul”*, însă omite să indice care sunt probele ce demonstrează că lucrările efectuate de către inculpat sunt necalitative.

Mai mult, Colegiul penal lărgit ține să remarce că în cadrul procesului penal nu a fost efectuată nicio expertiză care să constate despre calitate și quantumul lucrărilor efectuate de către inculpat.

Astfel, instanța de apel își întemeiază poziția cu privire la calitatea lucrărilor și quantumul doar în baza presupunerilor ceia ce contravine principiului prezumției nevinovăției prevăzut de art. 8 Cod de procedură penală, și anume *„concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului”*.

De asemenea, instanța de apel urma să stabilească cu certitudine quantumul prejudiciului material cauzat, or, aceasta a admis acțiunea civilă în mărime de 16 595 lei, fără a constata quantumul real al bunurilor și anume: *uzura instrumentelor de construcție, în ce mărime a fost realizată obligația inculpatului, inclusiv a materialelor procurate pentru îndeplinirea lucrărilor de reparație*. Astfel, instanța de apel contrar celor menționate indică suma de 16 595 lei, reieșind din cerințele părții vătămate, care a indicat în cererea sa suma respectivă.

Colegiul penal lărgit indică că, instanța de apel în pct. 7.1. din prezenta decizie îl condamnă pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, fără a-și motiva clar poziția, enumeră probele și fără o analiză amplă a acestora indică că *„ansamblul de probe cercetate și examinate prezintă o situație clară și fără dubii a circumstanțelor de fapt”*, or, simplul fapt că instanța de apel a enumerat probele nu reprezintă o motivare în corespundere cu rigorile art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba

cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de Codul de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute.

Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Intima convingerea se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel la fel ca și prima instanță nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

Așadar, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că instanța de apel indica probă care demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de escrocherie declarațiile părții vătămate Valeriu Gaulică care a declarat că, în luna iulie 2013, inculpatul împreună cu trei persoane au început lucrări de reparație în apartamentul acestuia, ultimul le-a transmis suma de 17 000 lei, din care au procurat materiale de construcție (f.d. 21, vol. I).

De asemenea, ca probe care demonstrează vinovăția ultimului, instanța de apel indică declarațiile martorului Alexandru Guzgan, Sergiu Railean, Ghoerghe Grosu, care unanim susțin că, inculpatul a efectuat lucrări de construcție în apartamentul lui Valeriu Gaulică.

În consecință, instanța de recurs constată că, instanța de apel a pus la baza condamnării inculpatului probe care susțin poziția inculpatului, or, instanța de judecată urma să aprecieze fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, și să pronunțe o decizie clară și motivată sun aspectul admisibilității sau inadmisibilității tuturor probelor administrate.

Colegiul penal lărgit reamintește că, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal,

oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (*Suominen v. Finlandei* § 37(2003), *Kuznetsov și alții v. Rusiei* § 85. (2007)).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (*Hirvisaari v. Finlanda*, § 30 (2001)).

Obligația instanței de a motiva sentința, constă în necesitatea de stabilire a adevărului, iar judecătorul să-și formeze convingerea asupra acestui adevăr și că realitatea este conformă convingerilor sale. Totodată obligația motivării este o garanție pentru părți în primul rând, precum și pentru alte persoane care pot cunoaște motivele pentru care judecătorul a pronunțat sentința respectivă. Motivarea este importantă pentru părți în cazul exercitării dreptului de atac a sentinței precum și pentru instanțele superioare, care să o poată verifica din punctul de vedere al legalității și temeiniciei acesteia.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

Totodată, Colegiul penal lărgit atrage atenția că, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Rejudecând cauza, instanța de apel a omis prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală și fără a ține cont de indicațiile instanței de recurs, repetat a examinat cauza fără a se expune clar asupra argumentelor apărării cu referire la volumul lucrărilor de reparație efectuate de către inculpat în apartamentul părții vătămate situat pe XXXXX, de asemenea, nu dat răspuns clar și motivat faptului că probele administrate în respectiva cauză penală și puse la baza condamnării inculpatului demonstrează că inculpatul a început lucrările, ceea ce denotă lipsa intenției de a comite infracțiunea imputată.

În acest context Colegiul penal lărgit reamintise că sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2017, a fost contestată cu cerere de apel de către avocatul Sergiu Zaharia în numele inculpatului, iar la 25 octombrie 2017 prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, cererea de apel a fost respinsă, astfel la 24 aprilie 2018, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, a casat total decizia și a dispus rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, din motiv că instanța de apel la adoptarea soluției nu a apreciat în cumul toate probele examinate în instanța de judecată și nu a dat răspuns la toate argumentele apărării.

Astfel, instanța de recurs ordinar în partea descriptivă a deciziei pronunțate la 24 aprilie 2018, indică concret la ce instanța de apel în cadrul rejudecării cauzei urmează să țină cont (f.d. 18-19, vol. II), instanța de apel, însă a omis aceste indicații.

Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel la judecarea apelului a comis erori de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a admis o eroare gravă de fapt

Totodată, Colegiul penal lărgit indică că, eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină seama de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e:

admite recursul ordinar, declarat de avocatul Zaharia Sergiu în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2018, în cauza penală, în privința lui Schițco Vladimir XXXXX și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, pronunțată integral la **09 aprilie 2019**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Dumitru Mardari

Maria Ghervas